

SZIGORÚAN INSTALLÁLT STRICTLY INSTALLED

CONDE DUQUE KULTURÁLIS KÖZPONT, MADRID • CONDE DUQUE CULTURE CENTRE, MADRID

Építésszek / architects: CARLOS DE RIAÑO Szöveg / text: KÓRÓDY ANNA, VUKOSZÁVLYEV ZORÁN Fotók / photos: VUKOSZÁVLYEV ZORÁN

1720-ra épült fel Madridban, Pedro de Ribera tervei szerint a mintegy 600 katonát és 400 lovat elszállásolni képes katonai barakk V. Fülöp királyi gárdája számára. A spanyol trónon a Habsburgokat váltó első Bourbon-uralkodó a vesztes örökösödési háború után demonstratív építkezéssel mutatta meg országán belüli hatalmát.

A 19. század közepén két tűzvész is sújtotta az együttest, melyek után bontásokkal, néhol szakszerűtlen helyreállításokkal, de továbbra is betöltötte funkcióját a hatalmas épületcsoport. Az 1969-ben felhagyott épületbe kulturális létesítmények költöztek ideiglenes jelleggel, majd az ezredfordulón egy tervpályázaton kiválasztott fiatal építész tervei szerint teljes egészében megújulhatott a katonáiból kulturálissá változó objektum.

A Conde Duque barakkja Madrid központjától kissé északra, a San Bernardo és Princesa negyedek találkozásánál áll. Telepítését eredetileg a városmag közelsége indokolta. A 19. század végi városfejlesztésekben helyzete felértékelődött, amikor közelében húzták meg a Gran Via palotákkal övezett, csodálatos passzázsát. A város körbenőtte a grandiózus épülettömböt, ugyanakkor a katonai feladatok felhagyása után sem vált a környezet szerves elemévé. A részleges használat alatt felmerült a komplex hasznosítás gondolata – hiszen a főváros egyik legnagyobb történelmi épületegyütteséről van szó, talán csak az egykori királyi palota, az Alcazár haladja meg területileg. Madrid tanácsának döntése értelmében itt koncentrálódhatott a város kortárs kiállítótere saját anyagával, a városi archívum és több gyűjteményes könyvtár is. Mindemellett persze jutott még hely a háromszáz főt befogadó nagyelődóra, kisebb színház- és kamarateremre. E közönségforgalmi tércsoport foglalja el a központi udvar déli szárnyát, melyen keresztül haladva a déli átriumból a kortárs kiállítóterek tárulnak fel; a keleti szárnyban található kávézó-étterem zónája az előadótermekhez kapcsolódik. Az északi udvart határoló szárnyak fogadják be az olvasó és kutatóhelyeket. A grandiózus

méretek adta, közel 30.000 m² három szintre elosztva szellős funkcionális komponálást engedett a tervezőnek. A szakszerű rekonstrukciónak köszönhetően – miközben a tömör, vastag szerkezet alatt kétszintnyi garázst alakítottak ki – megmutatható lett a falak nyers szerkezete. A téгла letisztított felületei mellett a gránitpillérek és öntöttvas oszlopok jelenítik meg a megőrzött történelmi karakter legfontosabb elemeit, melyekbe installáció-szerűen illeszkednek az új elemek. A fehérre festett faltestek

gépészetet rejtene, vagy új térelválasztásokat jelölnek. A nyílászárók minimalista részleteképzése mesterfogás, hozzájuk képest az acéllemezekből összehegesztett, míves új lépcsők túlervezettnak hatnak. De éppen ezeknek a fehérre mázolt térelemeknek köszönhetően láthatóvá válnak a tér bámulatos méretei: a középpilléres szerkesztésű, grandiózus, klasszikusan nyugodt arányú terekben lépték-elemmé válnak az emberi arányokhoz alkalmazkodó vertikális közlekedők. Minden úgy, ahogy kell, elvágólagosan, tisztán szerkesztve, nagyvonalúan tagolva. E minimalista alkalmazkodást, vagy mondjuk ki: alázattal gondoskodó hozzáállást a részleteiben lehet utolérni. Ahogy a polírozott betonpadló tükrözi a robosztus gránitpilléreket, ahogy a masszív téglafalból kifordul egy üvegdoboz szélfogó, ahogy a lépcső-struktúrák bordázott födémlemezei vizuális kapcsolatba kerülnek a megmaradt acélgerendás poroszsüveg födémek rajzolatával. Nagyon hűvös és kissé távolságtartó ez a rend, de mégsem éteri, hanem – ha van ilyen – egy kimért, nyugodt mediterrán mentalitást sugall, amely helyén kezeli hagyományt.

A Conde Duque barakképületeinek katonás rendje nyugalmat sugároz, és nyugodtságra ad okot az építészeti helyzetkép is. A hatalmas, három udvar köré szervezett, középfőfalas szerkesztésű kéttraktusos épületgyüttes nem szép az eladhatóság mércéjével; egyetlen méretes, rokokó girlandokkal hangsúlyozott kapuja nem hívogató, a puritán anyaghasználat és nyílásritmika monotonitása nem emocionális. Mégis, e kimért monumentalitás – nem csak szavakban – történelmi dimenziókat közvetít. Az építészet történetének egy elemét kortárs installációkkal.

Jegyzetek:

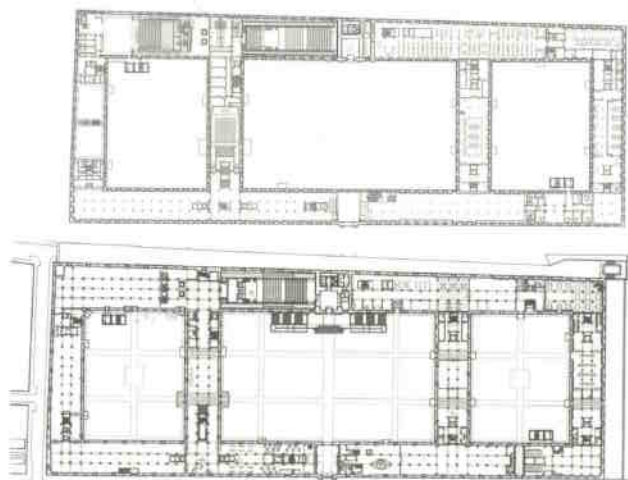
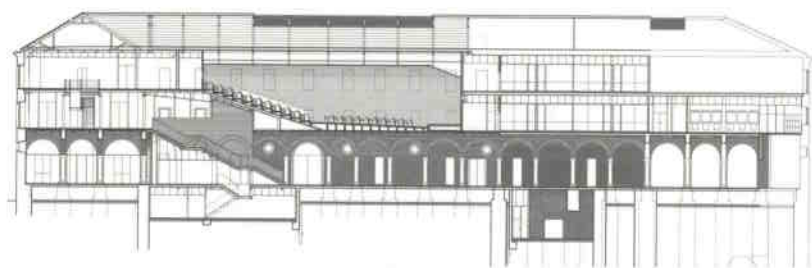
¹ „Conde Duque / Carlos de Riano Lozano” Archdaily 2013. október 24. <<http://www.archdaily.com/440505/conde-duque-carlos-de-riano-lozano/>>

² „Rehabilitación del Cuartel del Conde Duque, Calle del Conde Duque, Madrid, 2011” <<http://www.arquitectos.com/proyectos/dotacion/ccd.html>>

³ „The project” <<http://www.condeduquemadrid.es/en/info/conde-duque/>>

Designed by Pedro de Ribera, the military barracks was built in 1720 in Madrid to accommodate about 600 soldiers and 400 horses of the royal guard of Philip V. Abandoned in 1969, the building now temporarily houses cultural establishments and is going to be completely revived to change its military function to that of culture after the tender-winning designs of a young architect. The grand dimensions of appr. 30,000 m² floor area was divided into three parts, allowing for a breezy functional composition. Professional reconstruction permitted the exposure of the rustic structuring of the walls, whilst beneath the solid and thick structure car parks were contained on two levels. Cleaned brickwork alternating with granite pillars and cast-iron columns represent the most important features of the preserved historic character, to which the new components adjust in a way reminiscent of installations.

Építész / architect: Carlos de Riaño Lozano

Társtervezők / co-architects: María del Hierro, Luis García Cebadera

Munkatársak / fellow architects: Almudena Peralta Quintana, Rebeca Hurtado Díaz

Szerkezet / structure: Otep Internacional

Kivitelező / main contractor: Edhinor, U.T.E. F. Molina – Geocisa, Pecsá, F. Molina, Cpa y Vias

Építtető / client: Madrid Városi Tanácsa